

Vedecké sympóziu

**Slováci a Česi v zahraničí
(aktuálne kultúrotrvorné,
identifikačné a revitalizačné procesy
v prostredí etnických minorít)**

21. – 22. jún 2023

Zborník anotácií

Vedecké sympóziu

Slováci a Česi v zahraničí (aktuálne kultúrotvorné, identifikačné a revitalizačné procesy v prostredí etnických minorít)

ÜCMFF
KATEDRA
ETNOLOGIE
A MIMOEURÓPSKÝCH ŠTÚDIÍ

Zostavovateľ: prof. PhDr. Ladislav Lenovský, PhD.
Mgr. Lukáš Kurajda, PhD.

Číslo projektu: **APVV-20-0263**

Názov projektu: *Aktuálne kultúrotvorné, identifikačné a revitalizačné procesy v prostredí
etnických minorít: Slováci v Argentíne a Kanade*

Vydanie zborníka anotácií bolo schválené Edičnou radou Univerzity sv. Cyrila a Metoda
v Trnave a vedením Filozofickej fakulty Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave.

© Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave

© Autori jednotlivých anotácií

Vydavateľ: Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, 2023

Vydanie prvé

ISBN 978-80-572-0345-2

OBSAH

KU HOSPODÁRSKEJ A KULTÚRNEJ MODIFIKÁCII SLOVÁKOV V ARGENTÍNSKOM CHACU	6
---	---

ON THE ECONOMIC AND CULTURAL MODIFICATION OF SLOVAKS IN CHACO, ARGENTINA.....	7
---	---

Ján Botík

RÍMSKOKATOLÍCKA FARNOSŤ SV. CYRILA A METODA V MISSISSAUGE AKO KULTÚRNY POTENCIÁL KANADSKÝCH SLOVÁKOV	8
--	---

ROMAN CATHOLIC PARISH OF ST. CYRIL AND METHODIUS IN MISSISSAUGA AS CULTURAL POTENTIAL OF CANADIAN SLOVAKS	9
---	---

Michaela Grznárová

KRAJANSKÝ A EXILOVÝ TISK V ARGENTINĚ	10
--	----

COMPATRIOTIC AND EXILE PRESS IN ARGENTINA.....	11
--	----

Vendula V. Hingarová

ČAKRA: VÝROBNO-HOSPODÁRSKA JEDNOTKA ČSL. KOLONISTOV V ARGENTÍNE (COLONIA BAJO HONDO, PROV. CHACO)	12
---	----

CHAKRA: PRODUCTION AND ECONOMIC UNIT OF THE CZECHOSLOVAKIA COLONISTS IN ARGENTINA (COLONIA BAJO HONDO, PROV. CHACO).....	13
--	----

Peter Chrastina

SLOVENSKÉ SPOLKY V SEVERNEJ AMERIKE.....	14
--	----

SLOVAK ASSOCIATIONS IN NORTH AMERICA.....	15
---	----

Martin Javor

VYBRANÉ SLOVENSKÉ A ČESKOSLOVENSKÉ SPOLKY V ARGENTÍNE AKO KULTÚRNY POTENCIÁL ARGENTÍNSKÝCH SLOVÁKOV	16
---	----

SELECTED SLOVAK AND CZECHOSLOVAK ASSOCIATIONS IN ARGENTINA AS CULTURAL POTENTIAL OF ARGENTINE SLOVAKS	17
---	----

Lukáš Kurajda

K VÝSKUMU KULTÚROTVORNÝCH, IDENTIFIKAČNÝCH A REVITALIZAČNÝCH PROCESOV V PROSTREDÍ VYBRANÝCH SLOVENSKÝCH A ČESKOSLOVENSKÝCH KOMUNIT V ARGENTÍNE	18
--	----

ON THE RESEARCH OF CULTURE CREATION, IDENTIFICATION, AND REVITALIZATION PROCESSES IN THE ENVIRONMENT OF SELECTED SLOVAK AND CZECHOSLOVAK COMMUNITIES IN ARGENTINA	19
---	----

Ladislav Lenovský

SLOVÁCI V ARGENTÍNE: VIACERO ÚDAJOV A NIEKOĽKO OTÁZOK	20
---	----

SLOVAKS IN ARGENTINA: MORE DATA AND A FEW QUESTIONS	21
---	----

César Emilio Mangiaterra

STRAVA AKO ETNOIDENTIFIKAČNÝ FAKTOR ZAHRANIČNÝCH SLOVÁKOV NA PRÍKLADE SLOVÁKOV V KANADE.....	22
--	----

FOOD AS AN ETHNOIDENTIFYING FACTOR OF FOREIGN SLOVAKS ON THE EXAMPLE OF SLOVAKS IN CANADA	23
---	----

Katarína Slobodová Nováková

ČESKÉ A SLOVENSKÉ SKÚSENOSTI V SEVERNEJ AMERIKE - DOKUMENTÁCIA REÁLII ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH AMERIČANOV V NCSML, USA.....	24
--	----

CZECH AND SLOVAK EXPERIENCE IN NORTH AMERICA. DOCUMENTING -REALITIES OF CZECH & SLOVAK AMERICANS AT THE NCSML, USA	25
--	----

Cecilia Rokusek, Dalibor Mikuláš

VÝVOJ A PROMĚNY ODBORNÉHO ZÁJMU O ČESKÉ ETNOJAZYKOVÉ MENŠINY V ZAHRANIČÍ - PROBLEMATIKA DESKRIPCIE A NÁSTIN TYPOLOGIE	26
---	----

THE DEVELOPMENT AND CHANGES OF PROFESSIONAL INTEREST IN CZECH ETHNO-LINGUISTIC MINORITIES ABROAD - ISSUES OF DESCRIPTION AND OUTLINE OF TYPOLOGY	27
--	----

Leoš Šatava

ZA BOHA A NÁROD!: AKO SLOVENSKÁ JAZYKOVÁ TLAČ V AMERIKE POMÁHALA FORMOVAŤ SLOVENSKO-AMERICKÚ IDENTITU.....	28
--	----

FOR GOD AND NATION!: HOW THE SLOVAK LANGUAGE PRESS IN AMERICA HELPED FORM SLOVAK-AMERICAN IDENTITY	29
--	----

Benjamin Sorensen

AKO SLOVÁCI V ZAHRANIČÍ POMÁHALI KATOLÍCKEJ CIRKVI NA SLOVENSKU PREŽIŤ KOMUNIZMUS V ROKOCH 1948-1989	30
--	----

HOW SLOVAKS ABROAD HELPED THE CATHOLIC CHURCH IN SLOVAKIA TO SURVIVE COMMUNISM IN 1948-1989.....	31
--	----

Marián Mark Stolarik

ZACHOVÁVANIE TRADÍCIE: DÔLEŽITOSŤ NÁBOŽENSTVA V SKÚSENOSTIACH SLOVENSKÝCH PRISŤAHOVALCOV V KANADE	32
---	----

PRESERVING TRADITION: THE IMPORTANCE OF RELIGION IN THE EXPERIENCE OF SLOVAK IMMIGRANTS TO CANADA.....	33
--	----

Michal Valčo

ZACHOVÁVANIE SLOVENSKEJ KULTÚRY PROSTREDNÍCTVOM NÁBOŽENSTVA: SKÚMANIE NÁBOŽENSKÉHO ŽIVOTA SLOVENSKÝCH PRISŤAHOVALECKÝCH KOMUNIT VO WELLAND A ST. CATHERINE.....	34
---	----

PRESERVING SLOVAK CULTURE THROUGH RELIGION: AN INVESTIGATION INTO THE RELIGIOUS LIFE OF SLOVAK IMMIGRANT COMMUNITIES IN WELLAND AND ST. CATHERINE'S, ONTARIO	35
--	----

Katarína Valčová

ZO STAREJ NA NOVÚ HRUDU: AXIOLOGICKÉ ASPEKTY SLOVENSKEJ EMIGRÁCIE.....	36
--	----

FROM OLD TO NEW LAND: AXIOLOGICAL ASPECTS OF SLOVAK EMIGRATION	37
--	----

Peter Žeňuch

KU HOSPODÁRSKEJ A KULTÚRNEJ MODIFIKÁCII SLOVÁKOV V ARGENTÍNSKOM CHACU

Ján Botík

Anotácia

Slovenskí imigranti neprichádzali do argentínskej provincie Chaco (1923 – 1930) zo svojej materskej krajiny (Československá republika), ale z rozľahlej podunajsko-panónskej nížiny (Dolná zem), na ktorej ako kolonisti prežili takmer dve storočia vo viacerých enklávno-diasporiálnych zoskupeniach, rozložených na území štyroch krajín (Maďarsko, Rumunsko, Juhoslávia, Bulharsko). Z týchto európskych agrárnych krajín odchádzali motivovaní argentínskym prísľubom výhodného poskytnutia väčšej rozlohy pôdy, akú obhospodarovali dovtedy.

Slovenskí imigranti po usídlení v provincii Chaco (Saenz Peña a okolie) sa ocitli v novej situácii, ktorá podmienila výrazné zmeny na dvoch úsekoch ich vyst'ahovaleckého života. Aj v tejto novej situácii ich síce spájala spoločná etnická príslušnosť, lenže tá bola dlhodobým životom v rozdielnych etnokultúrnych podmienkach už značne diverzifikovaná v jazykovej a kultúrnej výbave. A to spôsobovalo, že v dôsledku spolunažívania a ním aktivovaných konvergentných procesov, zrodila sa nová, a síce argentínska varieta slovenského nárečia a niektorých prvkov tradičnej kultúry. A tou druhou, oveľa radikálnejšou zmenou bol prechod od rodinného samozásobiteľského spôsobu hospodárenia ku farmárskemu hospodáreniu, ktorého produkcia bola diktovaná požiadavkami trhu.

Je teda zrejmé, že diskontinuitné trendy vniesli do života Slovákov v argentínskom Chacu nielen radikálnu transformáciu agrikultúrneho modelu, ale aj citeľný zásah do ich skupinovej svojbytnosti.

Kontaktné údaje

prof. PhDr. Ján Botík, DrSc.

emeritný profesor Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre

janobotik@gmail.com

ON THE ECONOMIC AND CULTURAL MODIFICATION OF SLOVAKS IN CHACO, ARGENTINA

Ján Botík

Annotation

The Slovak immigrants did not come to the Argentine province of Chaco (1923-1930) from their mother country (Czechoslovakia), but from the vast Danube-Pannonian plain (the Low Countries), where they survived as colonists for almost two centuries in several enclave-diasporic groupings spread over the territory of four countries (Hungary, Romania, Yugoslavia, Bulgaria). They left these European agrarian countries motivated by the Argentine promise of a favorable grant of more land than they had been farming.

After settling in the Chaco province (Saenz Peña and surroundings), the Slovak immigrants found themselves in a new situation that conditioned significant changes in two parts of their emigrant life. Even in this new situation, although they were united by a common ethnicity, this was already considerably diversified in terms of language and culture by living for a long time in different ethnocultural conditions. And this caused that as a result of coexistence and the convergent processes activated by it, a new, namely Argentinian variety of Slovak dialect and some elements of traditional culture was born. And the second, much more radical change was the transition from family subsistence farming to farming whose production was dictated by the demands of the market.

It is clear, then, that discontinuous trends brought not only a radical transformation of the agrarian-cultural model into the lives of Slovaks in Chaco, Argentina but also a perceptible encroachment on their group identity.

Contact information

prof. PhDr. Ján Botík, DrSc.

Professor Emeritus, University of Constantine the Philosopher in Nitra

janobotik@gmail.com

RÍMSKOKATOLÍCKA FARNOSŤ SV. CYRILA A METODA V MISSISSAUGE AKO KULTÚRNY POTENCIÁL KANADSKÝCH SLOVÁKOV

Michaela Grznárová

Anotácia

Náboženská príslušnosť má osobitné postavenie v živote Slovákov v Kanade. Spolu s kultúrou, ktorú si Slováci priniesli zo svojej vlasti a príslušnosti k cirkvi, dokázali potomkovia Slovákov za stopäťdesiat rokov svojej prítomnosti na tomto území, vytvoriť špecifickú minoritnú kultúru, vyformovanú rozmanitosťou migračných vln. Identita etnická, náboženská, jazyková alebo kultúrna Slovákov žijúcich v Kanade, zastáva dôležité miesto napriek všetkým zmenám a premenám v rámci kultúrnych zmien od akulturácie až po asimiláciu. Príspevok mapuje a analyzuje kultúrny potenciál rímskokatolíckej farnosti Sv. Cyrila a Metoda v Mississauga (mestská časť Toronta) v kontexte zachovania a udržiavania kultúry a identity Slovákov pôsobiacich v tejto farnosti. Skúma hmotné a nehmotné kultúrne dedičstvo, kultúrne organizácie, inštitúcie – spolky, podujatia a ľudské zdroje. V Kanade pôsobí množstvo slovenských inštitúcií, ktoré majú kľúčovú úlohu pri udržiavaní kultúry a identity Slovákov a rímskokatolícka farnosť Slovákov v Mississauga je jednou z nich. Výsledky výskumu môžu byť základom pre ďalší výskum a predstavujú súčasný stav činnosti a fungovania komunity Slovákov v spomínanej inštitúcii založenej na etnickom princípe. Materiál bol získaný krátkodobým terénnym výskumom v apríli 2023.¹

Kontaktné údaje

Mgr. Michaela Grznárová

Katedra etnológie a mimoeurópskych štúdií, Filozofická fakulta, Univerzita sv. Cyrila
a Metoda v Trnave
grznarova2@ucm.sk

¹ Príspevok je súčasťou dizertačnej práce autorky s názvom *Slovenské vzdelávacie centrá v Kanade*. Príspevok je súčasťou riešenia v rámci projektu APVV-20-0263: Aktuálne kultúrotvorné, identifikačné a revitalizačné procesy v prostredí etnických minorít: Slováci v Argentíne a Kanade.

**ROMAN CATHOLIC PARISH OF ST. CYRIL AND METHODIUS IN
MISSISSAUGA AS CULTURAL POTENTIAL OF CANADIAN SLOVAKS**

Michaela Grznárová

Annotation

Religious affiliation has a special position in the life of Slovaks in Canada. Together with the culture that Slovaks brought from their homeland and belonging to the church, the descendants of Slovaks were able to create a specific minority culture shaped by the diversity of migration waves during one hundred and fifty years of their presence in this territory. The ethnic, religious, linguistic, or cultural identity of Slovaks living in Canada occupies an important place despite all the changes and changes within the cultural changes from acculturation to assimilation. The paper maps and analyzes the cultural potential of the Roman Catholic Parish of St. Cyril and Methodius in Mississauga (Toronto Township) in the context of preserving and maintaining the culture and identity of Slovaks in this parish. It deals with tangible and intangible cultural heritage, cultural organizations, institutions – associations, events, and human resources. Several Slovak institutions in Canada play a key role in maintaining the culture and identity of Slovaks. The results of the research can be the basis for further research and represent the current status of activity and functioning of the Slovak community in this institution based on ethnic principles. The research material was obtained through short-term field research in April 2023.²

Contact information

Mgr. Michaela Grznárová

Department of Ethnology and World Studies, Faculty of Arts, University of Ss. Cyril and
Methodius in Trnava
grznarova2@ucm.sk

² The paper is a part of the author's dissertation thesis entitled *Slovak Educational Centers in Canada*. The paper is part of the project APVV-20-0263: Current Culture-Forming, Identification and Revitalization Processes in the Environment of Ethnic Minorities: Slovaks in Argentina and Canada.

KRAJANSKÝ A EXILOVÝ TISK V ARGENTINĚ

Vendula V. Hingarová

Anotácia

Príspevek predstaví českou a slovenskou žurnalistiku v Argentine v průběhu 20. století. Slovensky psaný krajanský tisk se formoval v závěsu s česky psanými listy a rozvíjeli ho především levicově orientovaní vystěhovalci. Nástup druhé světové války znamenal proměnu krajanské žurnalistiky a dal vzniku prvním exilovým listům. Po válce slovenský tisk převzala separatistická emigrace, která v Buenos Aires vytvořila důležité politické i kulturní centrum. Slovenská žurnalistika se silně nacionalistickým nábojem dosáhla v Argentine nevídaného rozkvětu, zatímco krajanské listy v důsledku tehdejší protislovanské politiky Perónova režimu skomíraly.

Príspevek predstaví výzkumnou základnu krajanského a exilového tisku, která teprve byla nedávno shromážděna z desítek archivů a knihoven v Evropě i mimo ni a nabízí řadu dalších možností zpracování.

Kontaktné údaje

PhDr. Vendula Hingarová, PhD.

Fakulta humanitných štúdií Karlovej univerzity

vendula.hingarova@fhs.cuni.cz

COMPATRIOTIC AND EXILE PRESS IN ARGENTINA

Vendula V. Hingarová

Annotation

The paper introduces Czech and Slovak journalism in Argentina during the 20th century. The Slovak-language regional press was formed in the wake of the Czech-language newspapers and was developed mainly by left-leaning emigrants. The onset of the Second World War marked the transformation of compatriot journalism and gave rise to the first exile newspapers. After the war, the Slovak press was taken over by separatist emigration, which created an important political and cultural center in Buenos Aires. Slovak journalism, with its strong nationalistic charge, achieved an unprecedented flowering in Argentina, while the compatriot papers declined as a result of the anti-Slavic policies of the Perón regime.

This paper presents the research base of the compatriot and exile press, which has only recently been gathered from dozens of archives and libraries in Europe and beyond, and offers several further processing possibilities.

Contact information

PhDr. Vendula Hingarová, PhD.
Faculty of Humanities, Charles University
vendula.hingarova@fhs.cuni.cz

ČAKRA: VÝROBNO-HOSPODÁRSKA JEDNOTKA ČSL. KOLONISTOV V ARGENTÍNE (COLONIA BAJO HONDO, PROV. CHACO)³

Peter Chrastina

Anotácia

Poľnohospodárska činnosť pôvodne čsl. kolonistov a ich potomkov v provincii Chaco v Argentíne sa realizuje na rodinnej farme, čakre. Cieľom príspevku je rekonštrukcia vývoja čakry ako samostatnej výrobného-hospodárskej jednotky v extraviláne a náčrt vybraných špecifik hospodárenia na ploche rodinnej farmy. Z časového hľadiska sa sústredím na obdobie od začiatku dvadsiatych rokov minulého storočia (kedy sťahovanie Čechoslovákov, resp. Moravanov, Čechov a Slovákov do Argentíny nadobudlo masovejší charakter) do súčasnosti.

Kontaktné údaje

prof. RNDr. et Mgr. Peter Chrastina, PhD.

Katedra historický vied a stredoeurópskych štúdií, Filozofická fakulta, Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave

peter.chrastina@ucm.sk

³ Príspevok je súčasťou riešenia v rámci projektu APVV-20-0263: Aktuálne kultúrotrvorné, identifikačné a revitalizačné procesy v prostredí etnických minorít: Slováci v Argentíne a Kanade.

**CHAKRA: PRODUCTION AND ECONOMIC UNIT OF THE CZECHOSLOVAKIA
COLONISTS IN ARGENTINA (COLONIA BAJO HONDO, PROV. CHACO)⁴**

Peter Chrastina

Annotation

The agricultural activities of the original Czechoslovak colonists and their descendants in the Chaco province of Argentina are carried out on the family farm, the chacra. The aim of this paper is to reconstruct the development of the chacra as an independent productive and economic unit in the rural zone and to sketch selected specificities of farming on the area of the family farm. In terms of time, I focus on the period from the early 1920s (when the migration of Czechoslovaks, or Moravians, Czechs, and Slovaks to Argentina became more massive) to the present.

Contact information

prof. RNDr. et Mgr. Peter Chrastina, PhD.

Department of Historical Sciences and Central European Studies, Faculty of Arts, University
of Ss. Cyril and Methodius in Trnava

peter.chrastina@ucm.sk

⁴ The paper is part of the project APVV-20-0263: Current Culture-Forming, Identification and Revitalization Processes in the Environment of Ethnic Minorities: Slovaks in Argentina and Canada.

SLOVENSKÉ SPOLKY V SEVERNEJ AMERIKE

Martin Javor

Anotácia

Pristaľovalci do Severnej Ameriky zo strednej Európy to mali veľmi ťažké. Absencia sociálneho systému, neznalosť nového prostredia a neznalosť jazyka ich motivovali k zakladaniu svojpomocných spolkov, v ktorých si z pravidelných členských príspevkov vyplácali istú sumu v prípade úrazu pri práci, chorobe či smrti. Postupne sa k úlohe svojpomoci pridružovali ďalšie aktivity, najmä v oblasti osvetu, smerujúce k udržiavaniu národného povedomia, či už slovenského, alebo rusínskeho. Väčšina spolkov vznikala na náboženskom základe, viera bola základným spojítom medzi nimi. Najväčšie spolky zakladané koncom 19. a začiatkom 20. storočia pretrvali do súčasnosti plniac úlohu kontinuálneho udržiavania národných a kultúrnych tradícií. V príspevku predstavím Interaktívnu mapu slovenských a rusínskych spolkov v Severnej Amerike. Mapa znázorňuje takmer tri stovky slovenských a rusínskych spolkov zotriedených do niekoľkých logických vrstiev. Spolky sa na mape znázorňujú podľa príslušnosti k svojmu materskému spolku, teda či už Prvej Slovenskej Katolíckej Jednote, Prvej Slovenskej Katolíckej Ženskej Jednote, Slovenskému Národnému Spolku, Sojedenenije amerických greko-katolíckych ruských bratstiev, alebo Slovenskej Evanjelickej Jednote. Pri každom spolku sa zobrazí rok založenia, príslušnosť k materskému spolku, zakladajúci členovia, prípadne spolková stuha alebo znak. Príspevok pojednáva o najväčších z týchto spolkov, predstavuje ich organizáciu členskú základňu.

Kontaktné údaje

doc. PhDr. Martin Javor, PhD.

Inštitút histórie, Filozofická fakulta, Prešovská univerzita v Prešove

martin.javor@unipo.sk

SLOVAK ASSOCIATIONS IN NORTH AMERICA

Martin Javor

Annotation

Immigrants to North America from Central Europe had a very difficult time. The lack of a social system, unfamiliarity with the new environment, and ignorance of the language motivated them to form self-help societies in which they paid themselves a certain amount of money from their regular membership dues in case of injury at work, illness, or death. Gradually, the self-help role was joined by other activities, especially in the field of education, aimed at maintaining national awareness, whether Slovak or Ruthenian. Most of the associations were founded on a religious basis; faith was the basic link between them. The largest associations founded in the late 19th and early 20th centuries have survived to the present day, fulfilling the role of continuous maintenance of national and cultural traditions. In this paper, I present an interactive map of Slovak and Rusyn societies in North America. The map depicts almost three hundred Slovak and Ruthenian societies sorted into several logical layers. The societies are depicted on the map according to their affiliation with their parent society, i.e., whether the First Slovak Catholic Unity, the First Slovak Catholic Women's Unity, the Slovak National Society, the Sojedenenije amerikanskyh greko-katoličeskyh ruských bratstv, or the Slovak Evangelical Unity. For each society, the year of founding, affiliation to the parent society, founding members, and, if applicable, the society's ribbon or emblem will be displayed. The paper discusses the largest of these societies, presenting their membership organization.

Contact information

assoc. prof. PhDr. Martin Javor, PhD.

Institute of History, Faculty of Arts, University of Presov

martin.javor@unipo.sk

VYBRANÉ SLOVENSKÉ A ČESKOSLOVENSKÉ SPOLKY V ARGENTÍNE AKO KULTÚRNY POTENCIÁL ARGENTÍNSKÝCH SLOVÁKOV⁵

Lukáš Kurajda

Anotácia

Predkladaný príspevok skúma spolky slovenských a česko-slovenských komunít ako kultúrny potenciál pri formovaní a zachovávaní kultúrnej identity, hodnôt a sociálnej integrácie v Argentíne na základe hodnotiaceho modelu kultúrneho potenciálu. Pomocou kvalitatívneho výskumného prístupu príspevok skúma tieto spolky ako kultúrny potenciál na základe rozhovorov, dotazníkov s predsedami spolkov a analýzy kultúrnych praktík, tradícií, ľudských zdrojov a aktivít vybraných spolkov. Výsledky poukazujú na kultúrny potenciál spolkov pri zachovávaní a propagácii kultúrneho dedičstva slovenských a československých komunít, poskytovaní pocitu spolupatričnosti a prispievaní k sociálnej integrácii.

Kontaktné údaje

Mgr. Lukáš Kurajda, PhD.

Filozofická fakulta, Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave

lukas.kurajda@ucm.sk

⁵ Príspevok je súčasťou riešenia v rámci projektu APVV-20-0263: Aktuálne kultúrotrvorné, identifikačné a revitalizačné procesy v prostredí etnických minorít: Slováci v Argentíne a Kanade.

**SELECTED SLOVAK AND CZECHOSLOVAK ASSOCIATIONS IN ARGENTINA
AS CULTURAL POTENTIAL OF ARGENTINE SLOVAKS⁶**

Lukáš Kurajda

Annotation

This paper examines the Slovak and Czechoslovak community associations as cultural potential in shaping and maintaining cultural identity, values, and social integration in Argentina based on the cultural potential evaluation model. Using a qualitative research approach, the paper examines these associations as the cultural potential based on interviews, questionnaires with the presidents of the associations, and an analysis of the cultural practices, traditions, human resources, and activities of the selected associations. The results highlight the cultural potential of the associations in preserving and promoting the cultural heritage of Slovak and Czechoslovak communities, providing a sense of belonging and contributing to social integration.

Contact information

Mgr. Lukáš Kurajda, PhD.

Faculty of Arts, University of Ss. Cyril and Methodius in Trnava

lukas.kurajda@ucm.sk

⁶ The paper is part of the project APVV-20-0263: Current Culture-Forming, Identification and Revitalization Processes in the Environment of Ethnic Minorities: Slovaks in Argentina and Canada.

**K VÝSKUMU KULTÚROTRVORNÝCH, IDENTIFIKAČNÝCH A
REVITALIZAČNÝCH PROCESOV V PROSTREDÍ VYBRANÝCH SLOVENSKÝCH
A ČESKOSLOVENSKÝCH KOMUNIT V ARGENTÍNE⁷**

Ladislav Lenovský

Anotácia

Slovenské a československé komunity v Argentíne v súčasnosti vytvárajú v prevažnej miere Argentínčania, ktorí reflektujú svoj slovenský, alebo československý pôvod. Jestvovanie týchto komunit je výsledkom migračných procesov, ktoré prebiehali v 1. polovici 20. storočia. Forma aj obsah súčasných kultúrotrvorných, identifikačných, aj revitalizačných procesov je tu výsledkom nielen medzigeneračnej transmisie, ale aj vlastnej kultúrnej invencie. Tie sú determinované etnokultúrnymi charakteristikami obklopujúceho prostredia, aj štátnej politiky a národotvorných procesov. Čo motivuje týchto ľudí k minoritnej etnickej identifikácii a aktivite v komunitách vytvorených ich predkami na etnickom princípe? Aké kultúrne prvky a javy interpretujú (tradujú, vytvárajú, revitalizujú) ako reprezentatívne etnoidentifikačné aj etnodiferenciačné nástroje a prečo?

Kontaktné údaje

prof. PhDr. Ladislav Lenovský, PhD.

Katedra etnológie a mimoeurópskych štúdií, Filozofická fakulta, Univerzita sv. Cyrila a

Metoda v Trnave

ladislav.lenovsky@ucm.sk

⁷ Príspevok je súčasťou riešenia v rámci projektu APVV-20-0263: Aktuálne kultúrotrvorné, identifikačné a revitalizačné procesy v prostredí etnických minorít: Slováci v Argentíne a Kanade.

**ON THE RESEARCH OF CULTURE CREATION, IDENTIFICATION, AND
REVITALIZATION PROCESSES IN THE ENVIRONMENT OF SELECTED
SLOVAK AND CZECHOSLOVAK COMMUNITIES IN ARGENTINA⁸**

Ladislav Lenovský

Annotation

The Slovak and Czechoslovak communities in Argentina are now predominantly made up of Argentines who reflect their Slovak or Czechoslovak origins. The existence of these communities is the result of migration processes that took place in the first half of the 20th century. The form and content of the current cultural creation, identification, and revitalization processes are the results not only of intergenerational transmission but also of their cultural invention. These are determined by the ethnocultural characteristics of the surrounding environment, as well as by state policy and nation-building processes. What motivates these people to have minority ethnic identification and activity in communities formed by their ancestors on ethnic lines? What cultural elements and phenomena do they interpret (traditionalize, create, revitalize) as representative ethnoidentifying and ethno-differentiating tools and why?

Contact information

prof. PhDr. Ladislav Lenovský, PhD.

Department of Ethnology and World Studies, Faculty of Arts, University of Ss. Cyril and Methodius in Trnava

ladislav.lenovsky@ucm.sk

⁸ The paper is part of the project APVV-20-0263: Current Culture-Forming, Identification and Revitalization Processes in the Environment of Ethnic Minorities: Slovaks in Argentina and Canada.

SLOVÁCI V ARGENTÍNE: VIACERO ÚDAJOV A NIEKOĽKO OTÁZOK

César Emilio Mangiaterra

Anotácia

Od poslednej štvrtiny 19. storočia až do obdobia pred druhou svetovou vojnou boli spoločnosti, ktoré obývali územia dnes zodpovedajúce hlavne Slovensku a Českej republike, jedným z hlavných vysielateľov zaoceánskych migrantov. V korelácii s tým bola Argentína jedným z najväčších príjemcov takýchto migračných vln. Preto možno trvalú a systematickú prítomnosť Slovákov a Čechov a ich potomkov v Argentíne chápať predovšetkým ako migračný fenomén. Jednotlivci, ktorí sa identifikujú ako Slováci, Česi alebo Čechoslováci alebo ich potomkovia, tvoria kolektívy s určitými špecifickými vlastnosťami, ktoré však zodpovedajú všeobecným vlastnostiam, ktoré možno pripísať tzv. „veľkej imigrácii“. Jedným z krokov k pochopeniu profilu a dynamiky prítomnosti Slovákov a Čechov v Argentíne a kolektívov, ktoré ich nasledovali, je pochopenie rozmeru takéhoto masívneho migračného procesu a jeho sociálneho, historického a ideologického rámca.

Cieľom tohto príspevku je poskytnúť základné údaje, ktoré prispejú k tomuto pochopeniu. Na tento účel budú prezentované všeobecné argentínske sčítania ľudu a štatistické údaje o transoceánskej imigrácii do tejto krajiny a o regulačných, politických a ideologických rámcach, vždy s ohľadom na komunity, ktorými sa zaoberáme, a ich vysielajúce a prijímajúce štáty. Paralelne a doplnkovo uvedieme otázky, ktoré z týchto údajov vyplývajú a ktoré súvisia s vedúcimi otázkami výskumného projektu, ktorý nás zvoláva a ktoré sú navrhnuté pre budúcu výskumnú prácu.

Kontaktné údaje

César Emilio Mangiaterra
Slovenský kultúrny spolok v Argentíne
cesar.mangiaterra@gmail.com

SLOVAKS IN ARGENTINA: MORE DATA AND A FEW QUESTIONS

César Emilio Mangiaterra

Annotation

From the last quarter of the 19th century until the period before the Second World War, the societies that inhabited the territories that today correspond mainly to Slovakia and the Czech Republic were one of the main senders of overseas migrants. In correlation with this, Argentina was one of the largest recipients of such migratory waves. Therefore, the permanent and systematic presence of Slovaks and Czechs and their descendants in Argentina can be understood primarily as a migratory phenomenon. Individuals who identify themselves as Slovaks, Czechs or Czechoslovaks, or their descendants, form collectives with certain specific characteristics, which, however, correspond to the general characteristics that can be attributed to the so-called 'great immigration'. One step towards understanding the profile and dynamics of the presence of Slovaks and Czechs in Argentina and the collectives that followed them is to understand the dimensions of such a massive immigration process and its social, historical, and ideological framework.

This paper aims to provide basic data that will contribute to this understanding. For this purpose, the general Argentine census, and statistical data on transoceanic immigration to that country and the regulatory, political, and ideological frameworks are presented, always considering the communities of interest and their sending and receiving states. In a parallel and complementary way, we present the questions that emerge from these data and that are related to the guiding questions of the research project that convenes us and that are proposed for future research work.

Contact information

César Emilio Mangiaterra

Slovak cultural association in the Argentine Republic

cesar.mangiaterra@gmail.com

STRAVA AKO ETNOIDENTIFIKAČNÝ FAKTOR ZAHRANIČNÝCH SLOVÁKOV NA PRÍKLADE SLOVÁKOV V KANADE⁹

Katarína Slobodová Nováková

Anotácia

Príspevok sa zaoberá fenoménom národnej kuchyne a tradičnej stravy v ponímaní Slovákov žijúcich v zahraničí. Na príklade kanadských Slovákov vo vybraných lokalitách sleduje jedlá označované ako „typické slovenské“, ich preferencie, spôsoby prípravy a prezentáciu. Ako sa ukazuje, procesy vnímania národnej kuchyne či jedál označovaných ako typické slovenské, majú často skôr emocionálny náboj ako racionálne zdôvodnenia. Všeobecne by sa dalo povedať, že vnímanie tzv. národnej kuchyne je skôr metaforou podmienenou individuálnymi skúsenosťami jednotlivcov, vzormi či rodinnými a historickými skúsenosťami, ako presne identifikovateľnou realitou a úzko korelujú s formovaním či udržiavaním národného povedomia jednotlivcov v zahraničí.

Kontaktné údaje

prof. Mgr. Katarína Slobodová Nováková, PhD.

Katedra etnológie a mimoeurópskych štúdií, Filozofická fakulta, Univerzita sv. Cyrila a

Metoda v Trnave

katarina.slobodova.novakova@ucm.sk

⁹ Príspevok je súčasťou riešenia v rámci projektu APVV-20-0263: Aktuálne kultúrotrvorné, identifikačné a revitalizačné procesy v prostredí etnických minorít: Slováci v Argentíne a Kanade.

**FOOD AS AN ETHNOIDENTIFYING FACTOR OF FOREIGN SLOVAKS ON THE
EXAMPLE OF SLOVAKS IN CANADA¹⁰**

Katarína Slobodová Nováková

Annotation

The paper deals with the phenomenon of national cuisine and traditional food in the perception of Slovaks living abroad. Using the example of Canadian Slovaks in selected localities, the paper traces the dishes described as "typical Slovak", their preferences, methods of preparation, and presentation. As it turns out, the processes of perception of national cuisine or dishes labeled as typically Slovak often have an emotional charge rather than rational justifications. In general, one could say that the perception of the so-called national cuisine is a metaphor conditioned by individual experiences, patterns, or family and historical experiences rather than a precisely identifiable reality and closely correlated with the formation or maintenance of the national consciousness of individuals abroad.

Contact information

prof. Mgr. Katarína Slobodová Nováková, PhD.

Department of Ethnology and World Studies, Faculty of Arts, University of Ss. Cyril and Methodius in Trnava

katarina.slobodova.novakova@ucm.sk

¹⁰ The paper is part of the project APVV-20-0263: Current Culture-Forming, Identification and Revitalization Processes in the Environment of Ethnic Minorities: Slovaks in Argentina and Canada.

**ČESKÉ A SLOVENSKÉ SKÚSENOSTI V SEVERNEJ AMERIKE -
DOKUMENTÁCIA REÁLII ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH AMERIČANOV V
NCSML, USA**

Cecilia Rokusek, Dalibor Mikuláš

Anotácia

Národné české a slovenské múzeum a knižnica v USA uchováva, prezentuje a poukazuje na jedinečné príbehy českej a slovenskej histórie a kultúry prostredníctvom inovatívnych zážitkov a aktívnej účasti s cieľom osloviť medzikultúrne publikum na lokálnej, národnej a medzinárodnej úrovni. Zaznamenávanie hlasov, dokumentovanie spomienok Čechov a Slovákov v Amerike, online platforma týkajúca sa českej a slovenskej skúsenosti v Severnej Amerike patria medzi početné projekty, ktoré Národné české a slovenské múzeum a knižnica spustila s cieľom zachytiť a uchovať realitu Čechov a Slovákov, ktorí opustili svoju vlasť za špecifických okolností a začali svoj nový život v Severnej Amerike. Aj prostredníctvom týchto projektov chce Národné české a slovenské múzeum a knižnica v Cedar Rapids v štáte Iowa zohrávať kľúčovú úlohu pri zveľaďovaní odkazu Čechov a Slovákov v Severnej Amerike na začiatku tretieho tisícročia.

Kontaktné údaje

Cecilia Rokusek, Ed.D., M.Sc., RDN
National Czech & Slovak Museum & Library
crokusek@ncsml.org

PhDr. Dalibor Mikuláš, PhD.
National Czech & Slovak Museum & Library
dmikulas@ncsml.org

**CZECH AND SLOVAK EXPERIENCE IN NORTH AMERICA. DOCUMENTING -
REALITIES OF CZECH & SLOVAK AMERICANS AT THE NCSML, USA**

Cecilia Rokusek, Dalibor Mikuláš

Annotation

The National Czech & Slovak Museum & Library in the USA preserves, presents, and transcends unique stories of Czech and Slovak history and culture through innovative experiences and active engagement to reach cross-cultural audiences locally, nationally, and internationally. The recording voices, the documenting memories of Czech & Slovak Americans, the online platform concerning the Czech and Slovak experience in North America are among numerous projects launched by the National Czech & Slovak Museum & Library with the aim to capture and preserve the realities of Czechs and Slovaks who left their homeland under specific circumstances and who began their new life in North America. Also by the means of these projects the National Czech & Slovak Museum & Library in Cedar Rapids, Iowa aims to play a crucial role in fostering the legacy of Czechs and Slovaks in North America at the beginning of the third millennium.

Contact information

Cecilia Rokusek, Ed.D., M.Sc., RDN
National Czech & Slovak Museum & Library
crokusek@ncsml.org

PhDr. Dalibor Mikuláš, PhD.
National Czech & Slovak Museum & Library
dmikulas@ncsml.org

VÝVOJ A PROMĚNY ODBORNÉHO ZÁJMU O ČESKÉ ETNOJAZYKOVÉ MENŠINY V ZAHRANIČÍ - PROBLEMATIKA DESKRIPCIE A NÁSTIN TYPOLOGIE

Leoš Šatava

Anotácia

Vystěhovalectví z území dnešní České republiky je možno dokumentovat již od 16./17. století. Hromadné formy však česká migrace nabyla až od počátku 19. století. V rámci Evropy se zprvu omezovala na území Rakouské monarchie; později Češi zamířili i do Ruska, balkánských zemí aj. Po roce 1848 také začíná výrazné stěhování Čechů do USA. Ve 20. století již české vystěhovalecké kolonie nalezneme na všech světadílech. V kontextu početní velikosti českého etnika představuje jeho vystěhovalecká složka výraznou skupinu.

Tradice observace a studia příčin, situace, vývoje a perspektiv českých „krajanských větví“ sahá hluboko do 19. století. Svého vrcholu pak tento specifický obor dosáhl po vzniku Československa, v časech „první republiky“. Práce si detailněji všímá odborných aktivit a produkce tohoto období. Naopak po roce 1948 byla krajanská tematika v rámci českých společenských věd prakticky opomíjena; určité oživení nastává až od 60./70. let 20. století. Odborný zájem o české vystěhovalectví a krajanské skupiny v zahraničí je možno v plné míře studovat a analyzovat teprve po roce 1990; v práci jsou komentovány některé publikační výsledky na daném poli.

Po stručném představení pozadí českého vystěhovalectví a vzniku krajanských skupin je závěrem textu načrtnut nástin typologizace (současné situace) českých populací v zahraničí, rozlišených podle míry jejich etnojazykové asimilace.

Kontaktné údaje

prof. PhDr. Leoš Šatava, CSc.

Katedra etnológie a mimoeurópskych štúdií, Filozofická fakulta, Univerzita sv. Cyrila a

Metoda v Trnave

leos.satava@ucm.sk

**THE DEVELOPMENT AND CHANGES OF PROFESSIONAL INTEREST IN
CZECH ETHNO-LINGUISTIC MINORITIES ABROAD - ISSUES OF
DESCRIPTION AND OUTLINE OF TYPOLOGY**

Leoš Šatava

Annotation

Emigration from the territory of the present-day Czech Republic can be documented as early as the 16th/17th century. However, Czech migration did not take a mass form until the beginning of the 19th century. Within Europe, it was initially limited to the territory of the Austrian monarchy; later, Czechs also headed to Russia, the Balkan countries, etc. After 1848, there was also a significant migration of Czechs to the USA. In the 20th century, Czech emigration colonies can be found on every continent. In the context of the numerical size of the Czech ethnic group, the emigrant component represents a significant group.

The tradition of observing and studying the causes, situation, development, and prospects of the Czech "compatriot branches" goes back to the 19th century. This specific field reached its peak after the establishment of Czechoslovakia, in the times of the "First Republic". The thesis takes a closer look at the professional activities and production of this period. After 1948, on the other hand, the subject of regionalism was practically neglected within the Czech social sciences; a certain revival only occurred from the 1960s/1970s onwards. It is only after 1990 that the scholarly interest in Czech emigration and compatriot groups abroad can be fully studied and analyzed; the thesis comments on some of the published results in this field.

After a brief introduction to the background of Czech emigration and the emergence of compatriot groups, the text concludes with an outline of the typology (current situation) of Czech populations abroad, differentiated according to their degree of ethnolinguistic assimilation.

Contact information

prof. PhDr. Leoš Šatava, CSc.

Department of Ethnology and World Studies, Faculty of Arts, University of Ss. Cyril and Methodius in Trnava

leos.satava@ucm.sk

ZA BOHA A NÁROD!: AKO SLOVENSKÁ JAZYKOVÁ TLAČ V AMERIKE POMÁHALA FORMOVAŤ SLOVENSKO-AMERICKÚ IDENTITU

Benjamin Sorensen

Anotácia

Tento príspevok sa zameria na to, ako sa v priebehu času formovala slovensko-americká identita, ktorú formovala slovenská jazyková tlač v Severnej Amerike. Keď sa Slováci koncom 19. storočia a začiatkom 20. storočia prisťahovali do Severnej Ameriky, v Clevelande, Ohio, Pittsburghu, Pensylvánii a na mnohých ďalších miestach začala vychádzať slovenská jazyková tlač. Čoskoro publikácie ako Jednota, Amerikánsko-slovenské noviny a Slovák v Amerike pomohli Slovákom v Amerike získať gramotnosť, politicky sa uvedomiť a vytvoriť si predstavu o tom, čo znamená byť Slovákom alebo Slovákoameričanom.

Napríklad Amerikánsko-Slovenské Noviny mali viac predplatiteľov ako všetky slovenské noviny na území dnešného Slovenska spolu. No aj napriek tomu, že existovalo mnoho prorobotníckych a radikálnych novín v slovenskom jazyku ako Rovnosť ľudu a Fakla, efemérnosť týchto publikácií a nižšia čitateľnosť prispeli k tomu, že napriek aktuálnosti slovensko-americkej histórie je dnes slovensko-americká identita konzervatívnejšia. Hoci mnohí, ak nie väčšina, Slovákov v Amerike verí, že ich predkovia pracovali, kým iné národnosti a etnické skupiny štrajkovali, historickosť tejto predstavy je falošná, hoci prispieva k identite dnešných Slovákov v Amerike.

Tento príspevok poskytne prehľad o tomto fenoméne, pričom sa zameria na to, čo prezentovala vtedajšia slovenská tlač v konfrontácii so skutočnosťou, ako aj na to, ako dnešnú slovensko-americkú identitu sčasti stále definujú najstaršie existujúce slovenské a anglicky písané slovenské noviny: Jednota.

Kontaktné údaje

Benjamin Sorensen, MA, ABD

Cape Fear Community College, Wilmington, Severná Karolína

Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra, Slovensko

bsorensen@cfcc.edu

FOR GOD AND NATION!: HOW THE SLOVAK LANGUAGE PRESS IN AMERICA HELPED FORM SLOVAK-AMERICAN IDENTITY

Benjamin Sorensen

Annotation

This paper will focus on how the Slovak-American identity formed over time, shaped by the Slovak Language Press in North America. When Slovaks immigrated to North America in the late 1800s and early 1900s, A Slovak language press began publishing newspapers out of Cleveland, Ohio, Pittsburgh, Pennsylvania, and many other locations. Soon, such publications as Jednota, Amerikansko-Slovenske Noviny, and Slovak v Amerike helped Slovaks gain literacy in America, become politically aware, and create a narrative of what it means to be Slovak or Slovak-American.

For example, Amerikansko-Slovenske Noviny had more subscribers than all Slovak newspapers in the area that is today Slovakia combined. Yet, even though there were many pro-labor and radical Slovak language newspapers as Rovnost Ludu and Fakla, the ephemeral nature of these publications and the lower readership contributed to a more conservative identity for Slovak-Americans today, despite the actuality of Slovak-American history. Though many, if not most, Slovak-Americans believe that their ancestors worked while other nationalities and ethnic groups struck, the historicity of this notion is false though it contributes to the identity of Slovak-Americans today.

This paper will provide an overview of this phenomenon by focusing on what the Slovak language press then presented juxtaposed against the reality, as well as how today's Slovak-American identity is still defined in part by the oldest existing Slovak and English language Slovak newspaper: Jednota.

Contact information

Benjamin Sorensen, MA, ABD

Cape Fear Community College, Wilmington, North Carolina

The University of Constantine the Philosopher, Nitra, Slovakia

bsorensen@cfcc.edu

AKO SLOVÁCI V ZAHRANIČÍ POMÁHALI KATOLÍCKEJ CIRKVI NA SLOVENSKU PREŽIŤ KOMUNIZMUS V ROKOCH 1948-1989

Marián Mark Stolarik

Anotácia

Potom ako komunisti prebrali vládu v Československu v roku 1948, Slováci v USA a v Kanade pomáhali rímskokatolíckej a gréckokatolíckej cirkvi v Československu, ktoré sa komunistický režim snažil zničiť. Zhromažďovali finančné prostriedky na podporu slovenských emigrantských kňazov v Kanade a v Ríme, pomáhali financovať vysielanie Vatikánskeho Rádia na Slovensku, pomáhali vydávať a pašovať náboženské publikácie na Slovensko, pomáhali pri zakladaní mesačníka Slovenské hlasy z Ríma, vedeckej ročenky Slovak Studies a Slovenského Inštitútu v Ríme. Agitovali aj za náboženskú slobodu vo vlasti, za vytvorenie Slovenskej Cirkevnej Provincie a na Veľký piatok v roku 1988 zorganizovali v Bratislave prvú protivládnu demonštráciu od roku 1969.

Kontaktné údaje

prof. Marián Mark Stolarik, PhD.
emeritný profesor University of Ottawa
mark.stolarik@uottawa.ca

**HOW SLOVAKS ABROAD HELPED THE CATHOLIC CHURCH IN SLOVAKIA
TO SURVIVE COMMUNISM IN 1948-1989**

Marián Mark Stolarik

Annotation

After the communist takeover of Czechoslovakia in 1948, Slovaks in the USA and Canada came to the aid of the Roman and Greek Catholic churches in Czechoslovakia, which the communist regime was trying to destroy. They raised funds for the support of Slovak émigré priests in Canada and in Rome, helped fund Vatican Radio broadcasts to Slovakia, helped to publish and smuggle religious publications to Slovakia, and helped to establish the monthly Slovenské hlasy z Rima, the scholarly annual Slovak Studies and the Slovak Institute in Rome. They also agitated for religious freedom in their homeland, for the creation of a Slovak Church Province, and they organized the first anti-government demonstration since 1969 on Good Friday 1988 in Bratislava.

Contact information

prof. Marián Mark Stolarik, PhD.
Professor Emeritus, University of Ottawa
mark.stolarik@uottawa.ca

ZACHOVÁVANIE TRADÍCIE: DÔLEŽITOSŤ NÁBOŽENSTVA V SKÚSENOSTIACH SLOVENSKÝCH PRISŤAHOVALCOV V KANADE¹¹

Michal Valčo

Anotácia

Tento článok sa zaoberá významom náboženstva v skúsenostiach slovenských prisťahovalcov v Kanade. Slovenskí prisťahovalci majú silný vzťah k svojmu náboženskému dedičstvu a náboženské prvky sa v ich komunitách považujú za osobitné a mimoriadne cenné etnické znaky. Tento článok skúma výzvy, ktorým čelia slovenskí prisťahovalci pri zachovávaní svojich náboženských tradícií, vrátane kultúrnych, sociálnych, politických, vzdelávacích a iných prekážok. Rozoberá tiež úlohu náboženstva pri udržiavaní kultúrnej identity a pocitu spolupatričnosti slovenských prisťahovalcov, ako aj význam praktickej angažovanosti a zapojenia komunity do udržiavania náboženských a kultúrnych tradícií. Príspevok analyzuje príbehy a skúsenosti slovenských prisťahovalcov do Kanady, pričom sa opiera o práce súčasných vedcov a relevantné historické pramene vrátane súčasných kanadských bádateľov slovenského dedičstva. Skúma tiež slovenské prisťahovalecké organizácie (napr. Slovak Canadian Heritage Museum) a ich význam pre zachovanie slovenskej náboženskej a kultúrnej identity v Kanade.

Kontaktné údaje

prof. PhDr. Michal Valčo, PhD.

Katedra cirkevných dejín, Evanjelická bohoslovecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave

valcovci@gmail.com

¹¹ Príspevok je súčasťou riešenia v rámci projektu APVV-20-0263: Aktuálne kultúrotrvorné, identifikačné a revitalizačné procesy v prostredí etnických minorít: Slováci v Argentíne a Kanade.

**PRESERVING TRADITION: THE IMPORTANCE OF RELIGION IN THE
EXPERIENCE OF SLOVAK IMMIGRANTS TO CANADA¹²**

Michal Valčo

Annotation

This paper explores the significance of religion in the experience of Slovak immigrants to Canada. Slovak immigrants have a strong connection to their religious heritage, and religious elements are considered as special and exceptionally valuable ethnic markers in their communities. This paper examines the challenges faced by Slovak immigrants in preserving their religious traditions, including cultural, social, political, educational, and other barriers. It also discusses the role of religion in maintaining cultural identity and a sense of belonging among Slovak immigrants, as well as the importance of practical engagement and community involvement in sustaining religious and cultural traditions. The paper analyzes the stories and experiences of Slovak immigrants to Canada, drawing on the works of contemporary scholars and relevant historical sources, including contemporary Canadian scholars of Slovak heritage. It also examines the Slovak immigrant organizations (e.g., the Slovak Canadian Heritage Museum) and their significance for the preservation of Slovak religious and cultural identity in Canada.

Contact information

prof. PhDr. Michal Valčo, PhD.

Department of Church History, Faculty of Lutheran Theological Faculty, Comenius

University Bratislava

valcovci@gmail.com

¹² The paper is part of the project APVV-20-0263: Current Culture-Forming, Identification and Revitalization Processes in the Environment of Ethnic Minorities: Slovaks in Argentina and Canada.

**ZACHOVÁVANIE SLOVENSKEJ KULTÚRY PROSTREDNÍCTVOM
NÁBOŽENSTVA: SKÚMANIE NÁBOŽENSKÉHO ŽIVOTA SLOVENSÝCH
PRISŤAHOVALECKÝCH KOMUNIT VO WELLAND A ST. CATHERINE¹³**

Katarína Valčová

Anotácia

Tento príspevok sa zaoberá úlohou náboženstva pri zachovávaní kultúrneho dedičstva slovenských prisťahovaleckých komunit v mestách Welland a St.Catherine's v Ontáriu. Pre slovenských prisťahovalcov slúži náboženstvo ako silný prostriedok na zachovanie ich osobitej identity a kultúrnych tradícií v Kanade. Táto štúdia skúma výzvy, ktorým čelia slovenskí prisťahovalci pri zachovávaní svojho náboženského dedičstva, vrátane sociálnych, kultúrnych, politických, vzdelávacích a iných prekážok, a skúma úlohu náboženstva pri zachovávaní pocitu spolupatričnosti a kultúrnej identity.

Ďalej sa v nej rozoberá vplyv sekularizácie na mladšie generácie a jej dôsledky na zachovanie slovenských náboženských a kultúrnych tradícií. Okrem toho článok skúma skúsenosti slovenských prisťahovalcov v kanadskom kontexte, pričom sa opiera o súčasnú vedeckú literatúru a historické pramene vrátane kanadských bádateľov slovenského dedičstva.

Výskum tiež poukazuje na význam praktickej angažovanosti a zapojenia komunity do udržiavania náboženských a kultúrnych tradícií. Okrem toho príspevok osvetľuje problémy, ktorým čelia slovenské prisťahovalecké komunity vo Wellande a v St. Catherine pri získavaní slovensky hovoriacich kňazov. Napriek týmto výzvam zohrávajú slovenské prisťahovalecké organizácie vrátane Múzea slovenského dedičstva v Kanade dôležitú úlohu pri zachovávaní slovenskej náboženskej a kultúrnej identity v Kanade.

Kontaktné údaje

doc. PaedDr. Katarína Valčová, PhD.

Katedra praktickej teológie, Evanjelická bohoslovecká fakulta, Univerzita Komenského v Bratislave

katarina.valcova@fevth.uniba.sk

¹³ Príspevok je súčasťou riešenia v rámci projektu APVV-20-0263: Aktuálne kultúrotrvorné, identifikačné a revitalizačné procesy v prostredí etnických minorít: Slováci v Argentíne a Kanade.

**PRESERVING SLOVAK CULTURE THROUGH RELIGION: AN INVESTIGATION
INTO THE RELIGIOUS LIFE OF SLOVAK IMMIGRANT COMMUNITIES IN
WELLAND AND ST. CATHERINE'S, ONTARIO¹⁴**

Katarína Valčová

Annotation

This paper investigates the role of religion in preserving the cultural heritage of Slovak immigrant communities in Welland and St. Catherine's, Ontario. For Slovak immigrants, religion serves as a powerful means of maintaining their distinct identity and cultural traditions in Canada. This study examines the challenges faced by Slovak immigrants in preserving their religious heritage, including social, cultural, political, educational, and other barriers, and explores the role of religion in maintaining their sense of belonging and cultural identity.

Furthermore, the paper discusses the impact of secularization on younger generations and its implications for the preservation of Slovak religious and cultural traditions. Additionally, the paper examines the experiences of Slovak immigrants in the Canadian context, drawing on contemporary scholarship and historical sources, including Canadian scholars of Slovak heritage.

The investigation also highlights the significance of practical engagement and community involvement in sustaining religious and cultural traditions. Moreover, the paper sheds light on the challenges faced by Slovak immigrant communities in Welland and St. Catherine's in obtaining Slovak-speaking priests. Despite these challenges, Slovak immigrant organizations, including the Slovak Canadian Heritage Museum, have played a vital role in preserving Slovak religious and cultural identity in Canada.

Contact information

assoc. prof. PaedDr. Katarína Valčová, PhD.

Department of Practical Theology, Faculty of Lutheran Theological Faculty, Comenius

University Bratislava

katarina.valcova@fevth.uniba.sk

¹⁴ The paper is part of the project APVV-20-0263: Current Culture-Forming, Identification and Revitalization Processes in the Environment of Ethnic Minorities: Slovaks in Argentina and Canada.

ZO STAREJ NA NOVÚ HRUDU: AXIOLOGICKÉ ASPEKTY SLOVENSKEJ EMIGRÁCIE¹⁵

Peter Žeňuch

Anotácia

Príspevok ponúka axiologický obraz o vnímaní pojmu „migrácia“, najmä z hľadiska účastníkov tohto procesu putovania, prechodu, exodu a pod. Na príklade spomienkových naratívov a esejí publikovaných v zborníku "Spomienky pionierov" (editor I. Stolárik, Toronto, Ont. Canada: Kanadská slovenská liga, 1978) sa analyzuje hodnotový koncept vnímania migrácie za Atlantik u Slovákov z hľadiska motivácie uskutočniť tento fyzický presun z Európy do zámoria v zložitých spoločensko-ekonomických podmienkach na konci 19. storočia a v prvej polovici 20. storočia. Príspevok poskytuje najmä obraz o vnímaní migrácie ako o exode, ktorý súvisí s budovaním povedomia vzťahu k vlasti, domovine a vlastnej identite.

Kontaktné údaje

prof. PhDr. Peter Žeňuch, DrSc.

Slavistický ústav Jána Stanislava Slovenskej akadémie vied, v.v.i.,
slavpeze@gmail.com

¹⁵ Príspevok je súčasťou riešenia v rámci projektu APVV-20-0263: Aktuálne kultúrotrvorné, identifikačné a revitalizačné procesy v prostredí etnických minorít: Slováci v Argentíne a Kanade.

**FROM OLD TO NEW LAND: AXIOLOGICAL ASPECTS OF SLOVAK
EMIGRATION¹⁶**

Peter Žeňuch

Annotation

The paper offers an axiological picture of the perception of the term "migration", especially from the point of view of the participants in this process of wandering, transition, exodus, etc. Using the example of memoir narratives and essays published in the anthology "Spomienky pionierov" ("Memoirs of Pioneers", edited by I. Stolarik, Toronto, Ont. Canada: Canadian Slovak League, 1978), the value concept of the perception of migration across the Atlantic by Slovaks is analyzed in terms of the motivation to make this physical move from Europe to overseas in the difficult socio-economic conditions of the late 19th century and the first half of the 20th century. In particular, the paper provides a picture of the perception of migration as an exodus, which is related to the construction of an awareness of one's relationship to one's homeland, motherland, and one's own identity.

Contact information

prof. PhDr. Peter Žeňuch, DrSc.

Jan Stanislav Institute of Slavistics of Slovak Academy of Sciences

slavpeze@gmail.com

¹⁶ The paper is part of the project APVV-20-0263: Current Culture-Forming, Identification and Revitalization Processes in the Environment of Ethnic Minorities: Slovaks in Argentina and Canada.

Vedecké sympóziu

**Slováci a Česi v zahraničí (aktuálne kultúrotrvorné, identifikačné a revitalizačné procesy
v prostredí etnických minorít)**

21. - 22. júna 2023

Zborník anotácií

Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Nám. J. Herdu 2

Filozofická fakulta

Katedra etnológie a mimoeurópskych štúdií

Trnava – UCM

Vydavateľ: Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, 2023

Náklad: 50 ks

Rozsah: 37 strán

ISBN 978-80-572-0345-2

